

Metody cyfrowe w archeologii. Studium doliny Huarmey

Julia M. Chyla

Streszczenie w języku polskim

W ramach dysertacji przedstawiam badania archeologiczne regionu doliny Huarmey, znajdującej się na północnym wybrzeżu Peru. W swojej pracy wykorzystuję nowoczesne oraz innowacyjne metody cyfrowe. Moje badania skupiają się na lepszym zrozumieniu lokalizacji jednego z najważniejszych stanowisk doliny - Castillo de Huarmey, poprzez poznanie kontekstu w jakim funkcjonowało. Znajdujące się na stanowisku Imperialne Mauzoleum, wraz z usytuowaną pod nim komorą grobową, uważane jest za jedno z najważniejszych odkryć dotyczących kultury Wari w ciągu ostatnich lat (Giersz 2017). W prezentowanej rozprawie doktorskiej poruszam kwestie dotyczące zarówno lokalizacji stanowiska w skali makro – w całej dolinie Huarmey, mikro – kontekście delty doliny Huarmey – i relacji przestrzennych wewnątrz komory grobowej znajdującej się pod Mauzoleum. W swojej pracy stawiam pytania: (i) Jak stanowisko to było skomunikowane z innymi i czy miało to wpływ na jego znaczenie w regionie? (ii) Czy mauzoleum Castillo de Huarmey zlokalizowano intencjonalnie i jakie było znaczenie tej lokalizacji w skali mikro i makro? (iii) Jakie są relacje przestrzenne pomiędzy stanowiskiem Castillo de Huarmey a innymi stanowiskami z tej samej epoki odkrytymi dotychczas w dolinie Huarmey? (iv) Czy położenie artefaktów odkrytych in situ w komorze grobowej mauzoleum może wykazać znaczące relacje pomiędzy pochowanymi w niej osobnikami? (v) Czy analizy statystyczno-przestrzenne mogą wskazać na istniejące wzorce przestrzenne pochówku w komorze grobowej? Odpowiedź na stawiane pytania możliwa jest poprzez opisanie i przetestowanie zaproponowanych w doktoracie metod cyfrowych związanych zarówno ze zbieraniem danych terenowych, jak i ich analizowaniem i interpretacją. Metody te zostały wybrane i dostosowane do określonego obszaru (północnego wybrzeża Peru) oraz celu, jakim jest odpowiedź na stawiane w pracy pytania. Duży wachlarz metod cyfrowych używanych w archeologii możliwy jest dzięki wykorzystaniu w badaniach Systemów Informacji Geograficznej (skrót GIS). Dotychczas GIS w archeologii używany jest w trzech aspektach (Wheatley and Gillings 2002): (i) analizach statystyczno-przestrzennych, których celem jest uzyskanie nowych informacji, (ii) archeologii krajobrazu, (iii) Zarządzania Zasobami Kulturowymi. Moja dysertacja jest podzielona na trzy główne elementy, które omawiają rodzaje metod cyfrowych wykorzystywanych w archeologii. Podział tych metod będzie dostosowany do poziomu szczegółowości badań (od lokalizacji stanowiska w regionie, poprzez deltę doliny Huarmey, do komory grobowej Mauzoleum) oraz do sposobu ich wykorzystywania w archeologii (od Zarządzania Zasobami Kulturowymi, poprzez analizę krajobrazu archeologicznego, po analizy statystyczno-przestrzenne). Jednym z celów dysertacji będzie także ukazanie metodologicznej ścieżki wykorzystania metod cyfrowych, tj. od pozyskania danych w terenie, poprzez analizy, aż po ich interpretację w kontekście kulturowym. Jednak głównym celem moich badań jest interpretacja przestrzennych relacji od poziomu makro do poziomu mikro, w opisywanym przypadku, na tle innych stanowisk zlokalizowanych w dolinie, położenia Castillo de Huarmey w kontekście delty doliny i wreszcie po komorę grobową Mauzoleum. Unikatowość opisanego pochówku powodują, że przeprowadzone badania i ich rezultaty będą pionierskie w swojej naturze. W efekcie końcowym mojej pracy planuję ustalić, czy pomiędzy pochowanymi w komorze grobowej kobietami można wykazać zależności i czy położenie poszczególnych

kategorii zabytków może ilustrować konkretne wzorce przestrzenne pochówku. Ponadto celem moich działań jest próba zrozumienia relacji pomiędzy Imperialnym Mauzoleum a innymi stanowiskami (archiwalnymi, jak i nowoodkrytymi) znajdującymi się w dolinie Huarmey oraz zrozumienie roli lokalizacji tego stanowiska.